

E.ON Energilösningar

Safety
FIRST

Handbok för säkert arbete

Produktionsanläggningar
Stockholm

e.on

För att förhindra olyckor på arbetsplatsen arbetar vi på E.ON enligt principen Safety FIRST.

Detta gäller alla våra anställda
och entreprenörer.

- Vi bryr oss om våra kollegor.
- Vi avbryter arbete som utgör fara.
- Vi lär oss av våra tillbud och misstag.

A white circular logo containing the text "Safety FIRST" in a bold, sans-serif font. The word "Safety" is in a smaller font size and is positioned above the word "FIRST", which is in a larger font size.

Safety
FIRST

Alla som arbetar för E.ON ska ha en säker arbetsplats och komma hem från arbetet utan att ha skadat sig på något sätt.

För att uppnå detta har alla en plikt att ta den hänsyn som krävs i vårt dagliga arbete där efterlevnad av krav och regler, riskbedömningar och omtanke är centralt.

Vi ska vara stolta över det sätt vi arbetar på och vi tar alltid den tid vi behöver för att kunna utföra arbetet på ett säkert sätt.

Säkerhet är ett personligt såväl som ett gemensamt ansvar. Det är tillsammans vi skapar en säker och trevlig arbetsplats.

Anders Svensson

Asset Management E.ON Energilösningar

Denna handbok är en del av E.ONs caring culture och innehåller våra åtta viktigaste regler för säkert arbete samt annan relevant information om din arbetsplats relaterat till t.ex. rapportering, miljö, krislägen och utrymning.

E.ONs regler för säkert arbete är avsedda för alla som beställer eller organiserar, utför eller inspekterar arbeten på E.ONs anläggningar.

Reglerna är till för dig och för E.ON, för att vi ska kunna utföra arbeten på ett effektivt och säkert sätt. De måste förstås och följas av alla som arbetar på E.ONs anläggningar, entreprenörer och underentreprenörer.

Innehåll

E.ONs åtta regler för säkert arbete

- Personlig skyddsutrustning 8–9
- Arbetstillstånd och riskbedömning 10–11
- Bryt och lås 12–13
- Fallsäkerhet och arbete på hög höjd 14–15
- Säkra lyftarbeten 16–17
- Arbete i slutna utrymmen 18–19
- Trafiksäkerhet 20–21
- Ergonomi och handredskap 22–23

Säkerhetskontroll 24–25

Rapportering av oönskade händelser 26

IT-säkerhet 27

Kemikaliehantering 28

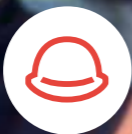
Avfallshantering 29

Nödsituationer och krislägen 30

Första hjälpen, brand och utrymning 31

Tänk på! 32

Kontaktinformation 33

- Gå aldrig in på anläggningar eller utför arbete utan att ha på dig personlig skyddsutrustning.
- Inne på anläggningarna krävs alltid minst basutrustning.
- Använd arbetsspecifik skyddsutrustning där det behövs eller är nödvändigt baserat på riskbedömning eller arbetstillstånd.

1/8 Personlig skyddsutrustning

Personlig skyddsutrustning eller Personal Protective Equipment (PPE) krävs på alla platser inne i anläggningarna.

Inne på produktionsanläggningar ska basutrustning alltid bäras.

Basutrustning innebär följande:

- Hjälms med knäppt hakrem
- Skyddsskor
- Skyddsglasögon
- Heltäckande flamskyddade varselkläder

Utöver basutrustning ska följande bäras med och användas vid behov:

- Hörselskydd eller öronproppar – används där det är skyltat eller där buller förekommer.
- Handskar – används vid behov.

Andra omständigheter

- Särskilda aktiviteter – efter riskbedömning eller vid vissa aktiviteter kan andra skydd behövas (t.ex. vid högtrycksspolning och svetsning).
- Särskilda områden – i vissa områden (t.ex. ställverk och bränslegårdar) krävs speciell eller kompletterande utrustning.
- Följ alltid krav i arbetstillståndet eller skyltning vid särskilda områden.
- Tänk på att ta av dig ringar, klockor och halskedjor.

- Påbörja aldrig ett arbete utan att ha kontrollerat riskbedömningen.
- Försäkra dig om att du har ett giltigt arbetsstillstånd om detta krävs för ditt arbete.
- Utför riskbedömning på plats innan du påbörjar arbetet.

2/8

Arbetstillstånd och riskbedömning

Arbetstillståndsprocessen är kritisk för att säkerställa att arbete utförs på ett säkert och samordnat sätt och är till för din säkerhet.

- För många arbeten på anläggningen krävs skriftligt arbetstillstånd.
- Underhållsberedaren kan efter riskbedömning bevilja undantag för vissa typer av arbeten.
- Kontaktpersonen (vanligtvis beställaren) hjälper dig med arbetstillståndet.
- Mek-/elsäkerhetsledare kvitterar ut arbetstillståndet och är ansvarig för säkerheten på arbetsplatsen under genomförandet av arbetet.
- Mek-/elsäkerhetsledare ska alltid befinna sig på eller i nära anslutning till arbetsplatsen när arbete pågår.
- För Heta arbeten krävs särskilt tillstånd
- Vid frågor eller behov av ett utökat eller nytt arbetstillstånd, ta kontakt med kontaktpersonen. Ett nytt arbetstillstånd måste alltid utfärdas om omständigheterna förändras.
- Efter arbetets slut ska mek-/elsäkerhetsledare återlämna driftbeviset till mek-/eldriftledare på E.ON.
- Arbetsplatsen ska vara avstädad innan driftbeviset lämnas in.

- Utför aldrig arbete utan att kontrollera att alla energikällor är isolerade.
- Lås och skyltning måste vara på plats på säkerhetsbrytare, ventiler eller motsvarande plats.
- Hänslås och skyltning får aldrig tas bort utan att följa gällande krav.

3/8 Bryt och Lås

Visst arbete får bara utföras efter att energikällor (elektriska, mekaniska, hydrauliska etc.) eller media (ånga, varmvatten, olja etc.) är isolerade (brutna) och att man förhindrar att denna isolering öppnas oavsiktligt (lås). Detta förfarande kallas Bryt och Lås och är också känt som Lockout and Tagout.

Arbeten där energikällor förekommer får endast utföras om:

- Ett korrekt arbetstillstånd är förberett och godkänt.
- Energitillägget är säkert isolerat, eller utrustningen är tömd och ventilerad.
- Mek- eller elsäkerhetsledare och i förekommande fall andra personer som utför arbetet kontrollerar fysiskt att isoleringen har skett.
- Säkerhetsbrytare eller ventil låses med personliga hänglås och skyltas för att förhindra att isoleringen oavsiktligt öppnas.
- I fall där säkerhetsbrytare inte finns ska låsning och skyltning ske på annan plats där isolering skett, t.ex. i ställverk.
- Efter att arbetet är utfört avlägsnas lås och skyltning och el- eller meksäkerhetsledare lämnar in driftbevis.
- Lås får inte tas bort eller klippas av någon annan än den som satt dit dem utan att följa kraven i rutin *Bryt och Lås*.

- Vid arbete på höjder över två meter ska skyddsräcke eller annat fallskydd finnas.
- Stegar får inte användas på höjder över två meter.
- Ställningar får endast byggas av godkänd entreprenör och ska vara försedda med godkänt besiktning-certifikat.

4/8

Fallsäkerhet och arbete på hög höjd

Fallsäkerhet

Täck över eller spärra fysiskt av hål i golv och mark och sätt ut varningsskylt.

Arbete på hög höjd

- Vid höjder över två meter ska skyddsräcke eller annat fallskydd finnas.
- Dokumenterad utbildning krävs för arbete på hög höjd som kräver särskild skyddsutrustning.
- Fallskydd måste användas vid arbete i skylift.
- Handverktyg och liknande ska vara säkrade för att förhindra fallande föremål.

Stegar

- Arbete på steg över två meter är förbjudet.
- Använd endast certifierade stegar.
- Säkerställ att stegen är intakt och väl förankrad och undvik anliggande stegar.
- Vid risk för elolycksfall (i t.ex. ställverk) får stegar av ledande material ej användas.

Ställningar

- Ska alltid beställas via kontaktperson.
- Får endast byggas/ändras av STIB-auktoriserad ställningsentreprenör godkänd av E.ON.
- Får endast beträdas om de är försedda med godkänt besiktningscertifikat (grön taggad).
- Säkerställ att material eller utrustning inte kan falla ner och skada någon.
- Vid behov, upprätta avspärning.

- Spärra alltid av områden där lyftarbeten pågår, och följ avspärningar.
- Passera aldrig under en hängande last.
- Kontrollera att lyftutrustning och tillbehör är certifierade och godkända för lasten.
- Lyftarbeten ska alltid föregås av ett arbetstillstånd.

5/8

Säkra lyftarbeten

Lyftarbeten med kranar, traverser eller andra mekaniska hjälpmedel får endast utföras om:

- Ett giltigt arbetstillstånd föreligger.
- Området man lyfter över är avspärrat.
- Lasten som ska lyftas är känd och innanför lyftutrustningens gränser.
- Lyfttillbehören är certifierade för lasten som ska lyftas.
- Lyftutrustningen- och lyfttillbehören har fysiskt inspekterats innan lyftoperationen.

- Gå aldrig in i ett slutet utrymme utan arbetstillstånd och verifiera alltid att isolering och kontroll av atmosfären har gjorts.
- En kollega (luckvakt) ska alltid finnas utanför utrymmet och ha översikt över situationen.

En nödberedskapsplan måste ha utarbetats innan arbete i ett slutet utrymme påbörjas.

6/8

Arbete i slutna utrymmen

Du får endast gå in i ett slutet utrymme som t.ex. en tank, panna, tryckkärl eller liknande om:

- Det inte finns några alternativa sätt att utföra arbetet
- Ett arbetstillstånd finns som innehåller utförd riskbedömning
- Atmosfären i det slutna utrymmet har kontrollerats och vid behov mätts, upprepade kontroller ska göras om detta har identifierats som relevant.
- Forcerad ventilation tillsätts vid bristfällig luftomsättning.
- En nödberedskapsplan finns som hela arbetslaget är införstådda med.
- Utlyftning av personen som arbetar inne i det slutna utrymmet ska vara förberett, om detta inte är uppenbart onödigt.
- All energi och alla media (ånga, olja etc.) har isolerats och låsts (Bryt och Lås) och utrymmet har, vid behov, ventilerats.
- Andningsapparat används om ventilering inte är möjlig eller går att verifiera.
- Området är avspärrat för att förhindra otillåtet tillträde till det slutna utrymmet.
- Den som har samordningsansvaret när flera arbeten pågår samtidigt har informerats.
- Det hela tiden finns en person (luckvakt) på plats utanför det slutna utrymmet som har kontakt med och kan övervaka den som arbetar.

- Överskrid inte hastighetsbegränsningen.
- Använd alltid säkerhetsbälte.
- Använd inte mobiltelefonen när du kör.
- Kör, cykla eller gå inte utanför uppmärkta områden inne på anläggningarna.
- Se till att du alltid har korrekt utbildning och tillstånd för att köra maskiner (t.ex. truck och lyftanordningar).

7/8 Trafiksäkerhet

Följ trafikreglerna både inne på anläggningarna och utanför.

- Följ hastighetsbegränsningen och använd säkerhetsbälte.
- Parkera inte ditt fordon så att det förhindrar utrymning eller annan transport på området.
- Använd alltid handsfree om du måste prata i mobiltelefon när du kör.

För att köra truck eller lyftanordning inom anläggningar krävs:

- Dokumenterad utbildning (ha alltid med dig tillståndet)
- Arbetsgivarens tillstånd.
- Skriftligt tillstånd från E.ON (tillses av beställaren)
- Utrustning särskilt konstruerad för ändamålet vid personlyft.

- Utför inte arbete om du inte har rätt verktyg och hjälpmedel för jobbet och omständigheterna.
- Två personer kan behövas för att hantera tunga eller skrymmande föremål.
- Anpassa din arbetsställning till arbetet du ska utföra.
- Följ alltid de rutiner som behövs när du använder handverktyg.

8/8 Ergonomi och handverktyg

Muskel- och ledproblem står för en stor del av sjukfrånvaron i branschen. Försök tillrättalägga ditt arbete för att undvika belastande arbetsställningar, tunga lyft och upprepade rörelser.

- Utvärdera arbetet du ska utföra.
- Använd lämpliga mekaniska eller elektriska hjälpmedel.
- Om det behövs, be någon hjälpa dig.

Om du tycker att din arbetsplats har en dålig ergonomisk utformning eller har förslag till förbättringar, ta kontakt med din kontaktperson på E.ON.

Du ska ha tillräckliga kunskaper för att använda arbetsmaskiner och elektriska/hydrauliska handverktyg. Påbörja aldrig ett arbete med sådana verktyg om du är osäker!

Var särskilt försiktig när du ska använda handverktyg som t.ex.:

- Stora skiftnycklar
- Vinkelslipar och slipmaskiner.

Försäkra dig alltid om att du har säkrat handverktyg vid arbete på hög höjd för att förhindra att de kan falla ner.

Säkerhetskontroll

Innan du *påbörjar* ett arbete

- Är "toolbox talk" utfört så att alla är införstådda med omständigheterna för arbetet (arbetstillstånd, säkerhetsdatablad etc.)?
- Har mek- eller elsäkerhetsledare demonstrerat att utrustning är trycklös, att elektrisk isolering har gjorts (med personligt hänglås) osv.?
- Kommer några säkerhetssystem att beröras av arbetet?
- Är det konflikt med andra aktiviteter/ arbeten?
- Arbetstillståndet ska uppvisas vid förfrågan.
- Arbetas det på rätt utrustning?
- Är utrymningsvägarna kända?

Innan du *avslutar* ett arbete

- Är arbetsplatsen städad?
- Är utrustning och relevanta system återställda för normal drift?

- Var är närmaste nöd-
utrustning (brandsläck-
are osv.)?
  - Behövs det ytterligare
nödutrustning om
något skulle gå fel
under arbetet?
  - Är arbetsmiljön tillfred-
ställande (ljus, buller,
åtkomst, kemikalier)?
  - Är det behov för speciell
skyddsutrustning?
  - Är det behov för fall-
säkring?
  - Är byggnadsställningar
godkända?
  - Är området avspärrat
med band eller liknan-
de?
  - Var finns närmaste
avlopp och finns risk för
spill, behov av tätting?
- Kom ihåg!** Om du tar bort
golv eller greting/galler-
durk måste du fysiskt
spärra av området!

- Är arbetsplatsen
kontrollerad och är
arbetstillstånd signerat
och inlämnat?
- Finns det några
utestående saker att
utföra (fel på verktyg/
utrustning, förändring
av arbetsmetod, rap-
portering av oönskad
händelse etc.)?

Rapportering av oönskade händelser

Oönskade händelser är händelser (avvikelser, tillbud, olyckor och andra incidenter) som orsakat eller kunde ha orsakat skada på människor, miljö, omdöme, anläggning eller produktion.

Alla oönskade händelser ska rapporteras så att organisationen kan behandla och hantera de förhållanden som rapporterats. Erfarenheter från det som rapporteras blir också använt till lärande och förbättring.

Oönskade händelser kan rapporteras direkt i E.ONs incidentrapporteringssystem om du har tillgång till E.ONs intranät.

Du kan också rapportera på separat mall som finns i ditt riskbedömningshäfte eller via e-post till lokal safety-koordinator eller annan kontaktperson på E.ON.

Oönskade händelser kan också rapporteras till E.ON kundsupport dygnet runt på telefon 020-33 00 77.

IT-säkerhet

- Endast E.ON-ägda datorer får kopplas in i E.ONs interna nätverk.
- Om du som extern part behöver tillgång till E.ONs nät eller system måste du ha undertecknat ett avtal om tillträde till IT-system.
- Privata USB-minnen, externa hårddiskar, privata mobiltelefoner eller annan utrustning med minneskapacitet får inte anslutas till en E.ON-dator.

Kemikaliehantering

Alla kemikalier som tas in på E.ONs anläggningar ska vara godkända av E.ON. Om du är osäker, kontrollera med din kontaktperson på E.ON.

Kemikalier ska förvaras läckagesäkert och på anvisade platser. Säkerställ alltid att absorptionsmedel finns till hands för att kunna hantera ett eventuellt spill.

Innan användning av kemikalier ska en riskbedömning med avseende på hanteringen alltid utföras. Kontrollera med din kontaktperson på E.ON vid osäkerhet.

Säkerhetsdatablad för de märkningspliktiga kemiska produkter som hanteras på arbetsplatsen samt en förteckning över dessa ska finnas tillgänglig i anslutning till den plats där produkterna förvaras.

Vatten och avlopp

Vid arbeten med risk för spill i närheten av avlopp/brunnar ska dessa täckas över med ett skydd/tätning för att minimera att föroreningar sprids vidare i avlopssystemet och vidare till känsliga recipienter.

Avfallshantering

Det avfall som uppkommer skall tas om hand och källsorteras på anvisade platser på anläggningarna. Avfallet ska märkas med vad det är för något och flytande avfall ska förvaras invallat.

Farligt avfall ska förvaras och hanteras separat och får bara lämnas in till anläggningar som har särskilt tillstånd för hantering av farligt avfall.

Vid transport av farligt avfall ska ett giltigt tillstånd från/anmälan till Länsstyrelsen finnas. En kopia av tillståndet ska alltid bäras med i transportfordon.

Den som lämnar avfallet har skyldighet att kontrollera att tillstånd för hanteringen respektive transport-tillstånd finns.

Damm, lukt och buller

Många av EONs anläggningar har krav på att inte damma, lukta eller bullra i omgivningen eftersom de är placerade i närheten av bostäder eller skyddad natur. I riskanalysen för arbetet som ska utföras måste därför hänsyn tas till detta.

Nödsituationer och krislägen

Vid akuta nödsituationer där det föreligger fara för liv, egendom och miljö ska du alltid ringa 112.

Om du är osäker på vad som gäller bör du alltid kontakta driftledningscentralen på orten, eller ringa tjänsteman i beredskap på E.ON.

Om du ser eller är med om något som innebär krisläge, såsom större bränder, kemikalieutsläpp eller allvarliga personolyckor så ska **E.ONs krisorganisation också aktiveras på 08-706 20 76.**

→ Alla kontaktuppgifter finns på sista sidan i boken.

Vid brand

- Rädda personer i livsfara.
- Varna de som hotas av branden.
- Aktivera brandlarmet på anläggningen (alternativt kontrollrum/driftledningscentral och ring om nödvändigt 112).
- Släck eller påbörja släckning om möjligt.
- Bringa om möjligt gasflaskor i säkerhet.
- Blockera aldrig brandposter, elcentraler, kör- eller utrymningsvägar.

Utrymning

- Vid brand- eller utrymningslarm ska anläggningen utrymmas och du ska ta dig till närmaste återsamlingsplats.
- Karta över nödutgångar och återsamlingsplats finns uppsatta i anläggningen – gör dig bekant med dessa!
- Brandlarm.
- Utrymningslarm.

Tänk på!

- För tillträde till anläggningarna krävs giltig SSG Entré-kurs och E.ONs kurs i säkert arbete.
- Fotoförbud råder på flera platser, rådgör med din beställare om du är tveksam.
- Vid tillträde till en anläggning ska alla passera individuellt genom passagegrind genom att dra sitt individuella tillträdeskort eller motsvarande (där dessa system finns).

Det är inte tillåtet att passera som t.ex. passagerare i bil utan att dra sitt tillträdeskort.

- Vakter har rätt att visitera personer och fordon
- Alkohol och droger är förbjudna på E.ONs anläggningar – kontroller sker.
- Rökförbud råder generellt, undantag endast på särskilt anvisade platser.
- Det är förbjudet att ta med sig husdjur till E.ONs kontor och anläggningar.
- E.ON har rätt att avvisa personer från anläggningen om de inte följer gällande regler.

Kontaktinformation

Centralväxel E.ON Sverige **040-25 62 00**

Om du t.ex. söker efter en viss person på E.ON eller vill bli kopplad någonstans i organisationen.

Tjänsteman i beredskap **0771-25 63 10**

Om du vid en händelse är osäker på vad som gäller eller om du inte får tag på dina vanliga kontaktpersoner från E.ON på orten.

E.ONs krisorganisation **08-706 20 76**

Vid större händelser ska krisorganisationen aktiveras. Detta görs normalt av driftledningscentral eller kontrollrummet på orten efter att de har fått information om vad som hänt, alternativt av tjänsteman i beredskap.

Stockholm

Kontrollrum Högbytorp **070-48 30 881**

